

DELREDOVISNING 1

Stärka förutsättningarna att skapa och bibehålla fysiska och digitala mötesplatser för unga hbtqi-personer

A2023/00889

mucf
Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

Innehållsförteckning

Förord.....	3
Sammanfattning.....	4
Inledning	6
Öppen fritidsverksamhet och mötesplatser.....	6
Om uppdraget.....	7
Bakgrund.....	8
Genomförande och insatser	10
Enkätundersökning och intervjustudie	10
Webbinarium om trygga mötesplatser.....	12
Resultat och analys	14
Mötesplatsernas drift.....	14
Ledarnas kompetens	14
Verksamhetens kännetecken.....	15
Mötesplatsernas målgrupper	17
Mötesplatsernas förutsättningar och behov av stöd	18
Konsekvenser av covid-19-pandemin.....	19
Mötesplatser i områden med socioekonomiska utmaningar och landsbygdskommuner	21
Slutsatser.....	23
Myndighetens förslag till fortsatta insatser	23
Fortsatt uppdrag att stödja insatser som främjar mötesplatser för unga hbtqi-personer	24
Statsbidrag för insatser som främjar mötesplatser för unga hbtqi-personer	25
Referenslista	26

Förord

Målet för regeringens ungdomspolitik är att alla unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har tidigare uppmärksammat att unga hbtqi-personer har sämre levnadsvillkor än andra unga och att det har skett små förändringar på området under det senaste decenniet. Var fjärde ung hbtqi-person har avstått från att delta i fritidsaktiviteter av rädsla för att bli dåligt bemött. Unga hbtqi-personer är dessutom i högre utsträckning utsatta för mobbning och kränkningar i jämförelse med andra unga.

Särskilt riktade mötesplatser kan ge trygghet, bekräftelse och gemenskap för unga hbtqi-personer. Det gäller speciellt för de unga som lever i familjer där deras hbtqi-identitet inte är accepterad. Fritiden är betydelsefull för unga och det är viktigt att det finns trygga mötesplatser som de kan delta i. MUCF är en av regeringens utsedda hbtqi-strategiska myndigheter och verkar bland annat inom fokusområdet unga hbtqi-personers livssituation och uppväxtvillkor. MUCF har också i uppdrag att verka för att unga har meningsfulla och utvecklande fritidsaktiviteter.

MUCF fick av regeringen under sommaren 2023 ett nytt uppdrag om kartläggning och kompetensutvecklingsinsatser på området. Uppdraget bygger vidare på myndighetens tidigare uppdrag för att stärka förutsättningarna att skapa mötesplatser för unga hbtqi-personer och ska nu även bidra till att stärka möjligheterna att bibehålla mötesplatserna över tid. I detta uppdrag ligger ett särskilt fokus på landsbygdskommuner och områden med socioekonomiska utmaningar och dess särskilda förutsättningar för att mötesplatserna ska kunna etablera sig och fortleva.

Lena Nyberg, generaldirektör
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

Sammanfattning

Som en del av den statliga strategin för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck fick MUCF i juni 2023 regeringens uppdrag att stärka förutsättningar att skapa och bibehålla fysiska och digitala mötesplatser för unga hbtqi-personer. Detta ska göras dels genom en uppdatering av kartläggningen av befintliga mötesplatser, dels genom kompetensutvecklingsinsatser för olika aktörer på kommunal nivå. Myndighetens tidigare kartläggning har påvisat att en stor del av Sveriges kommuner saknar mötesplatser för unga hbtqi-personer och att de flesta fysiska mötesplatserna har behövt ställa om sina verksamheter under covid-19-pandemin. Uppdraget ska därför i sin kartläggning särskilt beakta landsbygdskommuner och områden med socioekonomiska utmaningar samt innehålla en analys av covid-19 pandemins konsekvenser för mötesplatserna. Uppdraget ska slutredovisas i mars 2025.

Under hösten 2023 har MUCF genomfört en förstudie i syfte att få en lägesbild inför en uppdatering av myndighetens kartläggning av mötesplatser för unga hbtqi-personer. Studien baseras på en enkätundersökning och 15 kvalitativa djupintervjuer med företrädare för mötesplatser för unga hbtqi-personer. Myndigheten bjöd även in kommuner, regioner och civilsamhällesorganisationer till ett webinarium på temat "Trygga mötesplatser för unga hbtqi-personer" i syfte att kunskaphöja, inspirera med goda exempel och få inspel inför kommande arbete.

Det insamlade materialet bekräftar till stor del myndighetens tidigare undersökningar och har även gett en fördjupad bild av förutsättningar i landsbygdskommuner och i områden med socioekonomiska utmaningar. Förstudien pekar på att ambitionen att starta nya mötesplatser är låg såväl bland de kommuner som de civilsamhällesorganisationer som deltagit i undersökningen. I stället ligger fokus på att bibehålla befintliga mötesplatser. Studien visar att det finns ett särskilt behov av och intresse för nationellt stöd kring:

- kompetensutveckling
- nätverk och kollegialt lärande
- metodutveckling och normer
- finansiering och samverkan
- förbisedda grupper av unga i behov av stöd

Mötesplatserna beskriver generellt att de klarade att återställa verksamheternas drift bra efter covid 19-pandemin. Det vanligaste är dock att verksamheterna i de kommunalt drivna mötesplatserna minskade i omfattning eller stängde helt under pandemin. Bland de civilsamhällesdrivna mötesplatserna uppger lite mer än hälften av mötesplatserna att verksamheten minskade i omfattning under pandemin, medan var fjärde uppger att den stängde helt. Ingen mötesplats, oavsett huvudman, uppger att verksamheten ökade i omfattning under pandemin.

I områden med socioekonomiska utmaningar beskriver mötesplatserna att det kan vara svårt att nå potentiella deltagare och få unga hbtqi-personer att hitta till verksamheterna. En särskild utmaning är att nå unga hbtqi-personer som rasifieras, det vill säga tillskrivs egenskaper och beteenden utifrån föreställningar om hudfärg, etnicitet, religion, språk eller nationalitet.

I landsbygdskommuner lyfts vikten av att mötesplatserna är placerade nära kollektivtrafik med goda förbindelser. Mötesplatser med huvudsakligen digital verksamhet kan vara särskilt betydelsefulla för unga som bor så långt från närmaste fysiska mötesplats.

Trygga mötesplatser är avgörande för att skapa goda förutsättningar för en meningsfull och utvecklande fritid för unga hbtqi-personer. Unga hbtqi-personer beskriver att tillgången till trygga rum på fritiden, där de får uppleva gemenskap, ger dem möjlighet att pausa från majoritetssamhällets normer och den minoritetsstress dessa normer skapar. MUCF:s undersökningar visar att de största hindren för driften av mötesplatser för unga hbtqi-personer är bristande ekonomiska och personella resurser.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor föreslår att

- MUCF får som instruktionsbunden uppgift att arbeta med att stärka förutsättningarna att skapa och bibehålla fysiska och digitala mötesplatser för unga hbtqi-personer genom kompetensutvecklingsinsatser för aktörer på kommunal nivå. Arbetet bör finansieras genom en permanent ökning av utgiftsområde 17, anslag 12:1 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor med 2 miljoner kronor.
- MUCF ges ett fortsatt uppdrag att fördela statsbidrag för att stimulera utvecklingen av fler mötesplatser. Bidraget bör omfatta aktörer inom offentlig sektor som söker i samverkan med civilsamhället.

Inledning

Alla unga har rätt till en meningsfull fritid, vilket slås fast i den ungdomspolitiska skrivelsen (Skr. 2020/21:105). Barn och unga i hela landet ska ha god tillgång till meningsfulla och utvecklande fritidsaktiviteter, i form av idrott och kultur, oavsett kön, funktionsnedsättning, bakgrund och uppväxtmiljö. I verkligheten skiljer sig tillgången till meningsfulla och utvecklande fritidsaktiviteter åt mellan grupper av unga. En grupp som möter särskilda hinder på sin fritid är unga hbtqi-personer. Bland unga hbtqi-personer är det dubbelt så vanligt att avstå från en fritidsaktivitet av rädsla för att bli dåligt bemött, jämfört med andra unga. Det är också vanligare att avstå från att delta i fritidsaktiviteter av ekonomiska skäl och att uppleva en begränsad tillgång till mötesplatser. Unga hbtqi-personer är dessutom i högre utsträckning utsatta för mobbning och kränkningar i jämförelse med andra unga.

Att få finnas i trygga rum på fritiden och att få uppleva gemenskap med andra unga hbtqi-personer kan innebära en paus från majoritetssamhällets normer och den minoritetsstress dessa kan skapa. På mötesplatser och i fritidsaktiviteter kan unga även möta förebilder i form av vuxna och andra unga som kan ge nya perspektiv samt betydelsefulla sociala relationer och nätverk. Därigenom kan riktade mötesplatser och fritidsaktiviteter fylla en kompensatorisk roll som kan vara av särskild vikt för hbtqi-ungas förutsättningar till en stärkande och positiv identitetsutveckling.

Mot bakgrund av den betydelse riktade mötesplatser anses ha för unga hbtqi-personer fick MUCF ett förnyat uppdrag från regeringen att stärka förutsättningarna att skapa och bibehålla mötesplatser för målgruppen år 2023 (Regeringsbeslut A2023/00889). I denna första delredovisning av uppdraget presenterar myndigheten resultaten av en förstudie av hbtqi-mötesplatser och deras förutsättningar, som myndigheten har valt att inleda uppdraget med. Förstudien utgör en del i myndighetens arbete för ökad kunskap om skillnader i förutsättningarna för olika grupper av unga att delta i fritidsaktiviteter, i synnerhet för grupper som möter särskilda utmaningar och hinder på sin fritid. Förstudien har haft ett särskilt fokus på mötesplatser belägna i landsbygdskommuner och i områden med socioekonomiska utmaningar. Rapporten presenterar även resultaten från ett webinarium på temat 'Trygga mötesplatser för unga hbtqi-personer', som myndigheten genomförde i december 2023.

Den kunskap som uppdraget hittills har samlat in visar på vikten av kontinuitet och långsiktighet i insatser, både vad gäller finansiering och kompetensutveckling, för att stärka förutsättningarna för att skapa och bibehålla mötesplatser för unga hbtqi-personer runt om i landet.

Öppen fritidsverksamhet och mötesplatser

I den här rapporten används begreppen "öppen fritidsverksamhet" och "mötesplats". Med öppen fritidsverksamhet avses fritidsgårdar, ungdomens hus eller liknande arenor som unga kan besöka kostnadsfritt och där de till stora delar själva kan välja vad de vill göra. Begreppet allmän öppen fritidsverksamhet används för att beskriva en fritidsverksamhet som vänder sig till den stora gruppen unga. Den allmänna öppna fritidsverksamheten har därmed ingen specifik målgrupp inom ungdomsgruppen.

En riktad öppen fritidsverksamhet kan i stället fungera som trygga rum för särskilda målgrupper, som exempelvis unga hbtqi-personer. Där kan unga möta andra med liknande erfarenheter eller intressen och det finns utrymme för att vara öppen med sin identitet. Verksamheten kan äga rum någon kväll i veckan i samma lokaler som den övriga öppna fritidsverksamheten. Det kan även vara en helt separat verksamhet som bedrivs i egna lokaler.

Det finns inte någon självklar definition av begreppet mötesplats, vilket också visar sig i den stora variationen av hur begreppet används i olika studier och inom olika organisationer. Inom ramen för detta regeringsuppdrag har MUCF utgått från en bredare definition av begreppet mötesplats som olika typer av ledarledda verksamheter som sker på ungas fritid, där flera aktörer är representerade, däribland öppen fritidsverksamhet. Mötesplatsen utgår generellt från ett främjande perspektiv med fokus på ett salutogent förhållningssätt, vilket innebär att hitta och utveckla faktorer som bidrar till positiv hälsa hos unga genom att stärka friskfaktorer.

Mötesplatsen innebär ofta en strukturerad gruppverksamhet för unga. Den kan erbjudas som en helt egen verksamhet eller som riktad verksamhet i en allmän öppen fritidsverksamhet. Den kan också finnas i andra former och på andra platser, som till exempel ett ”häng” eller särskilda träffar som anordnas av exempelvis en civilsamhällesorganisation, ett bibliotek eller ett studieförbund. I den undersökning som genomförts inom ramen för detta uppdrag har MUCF därför haft med mötesplatser som:

- är en frivillig och öppen verksamhet som erbjuder olika aktiviteter
- drivs av offentlig, civilsamhälles eller privat aktör
- arbetar särskilt och uttalat med hbtqi
- är till för personer under 30 år
- inte endast är en stödverksamhet, som till exempel en samtals- eller stödgrupp

Om uppdraget

Regeringen gav i juni 2023 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor i uppdrag att under åren 2023 – 2025 stärka förutsättningarna att skapa och bibehålla fysiska och digitala mötesplatser för unga hbtqi-personer, dels genom att uppdatera kartläggningen av dessa mötesplatser, dels genom att genomföra kompetensutvecklingsinsatser för olika aktörer på kommunal nivå (Regeringsbeslut A2023/00889). Kartläggningen ska innehålla en analys av covid 19-pandemins konsekvenser för mötesplatser, både befintliga mötesplatser och avseende förutsättningarna att starta och etablera nya. Kompetensutvecklingsinsatserna ska utgå från etablerade metoder och kontinuerligt utvärderas.

I genomförandet av uppdraget ska MUCF ha en dialog med organisationer som företräder hbtqi-personers rättigheter och berörda myndigheter. MUCF ska i genomförandet särskilt beakta behovet av geografisk spridning av mötesplatser, särskilt till landsbygdskommuner och till områden med socioekonomiska utmaningar (enligt den indelning som SCB redovisar). I övrigt ska MUCF i genomförandet tillämpa ett ungdomsperspektiv och ett barnrättsperspektiv.

Uppdraget slutredovisas i mars 2025.

Bakgrund

MUCF har sedan 2016 haft uppdrag inom ramen för regeringens strategi för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Såväl jämställdhetsperspektivet som det övergripande hbtqi-strategiska arbetet är också skrivet i myndighetens instruktion.

2009 fick dåvarande Ungdomsstyrelsen (nuvarande MUCF) i uppdrag att genomföra en fördjupad analys av hälsosituationen för homosexuella och bisexuella unga samt för unga transpersoner. Resultatet av uppdraget presenterades i utredningen **Hon hen han – En analys av hälsosituationen för homosexuella och bisexuella ungdomar samt för unga transpersoner** (Ungdomsstyrelsen, 2010). Utredningen var den första som gav en översiktlig bild av unga hbtqi-personers hälsa och levnadsvillkor. Utredningen pekade ut skolan och mötesplatser för unga som centrala arenor för arbetet med att främja gruppens hälsa. Mellan åren 2010 och 2013 fick dåvarande Ungdomsstyrelsen i uppdrag av regeringen att genomföra utbildningsinsatser för att stärka unga hbtqi-personers fritidsverksamheter.

MUCF har haft ett hbtqi-perspektiv i ett antal särskilda regeringsuppdrag. Det gäller exempelvis följande uppdrag:

- 2008 – 2014 kartläggning av ungas attityder till och erfarenheter av sexuell exponering på internet och andra digitala medier, samt genomföra insatser för att förebygga ungas utsatthet på nätet
- 2007 – 2018 ta fram kunskap om unga mäns våldsutövande, våldets koppling till jämställdhet och maskulinitet. Samt att genomföra insatser för att förebygga mäns våld
- 2011 kartläggning av ungas kulturutövande på fritiden
- 2013 kartläggning av jämställdheten bland unga
- 2016 uppdrag att genomföra informationsinsatser rörande hälsa och jämställdhet för nyanlända och asylsökande barn och unga
- 2021 kartläggning av organisatoriska förutsättningar och kunskapsbehov bland skolpersonal gällande hbtqi-perspektivet
- 2022 rapport om unga hbtqi-personers levnadsvillkor ”Jag är inte ensam, det finns andra som jag”

Gällande särskilda insatser kopplat till unga hbtqi-personers fritid fick myndigheten i uppdrag att stärka förutsättningarna att skapa mötesplatser för unga hbtqi-personer år 2019 (Regeringsbeslut A2019/01404/MRB). Genom regeringsuppdraget kunde myndigheten kartlägga var landets mötesplatser låg och hur förutsättningar för drift och utvecklingsbehov såg ut. MUCF kunde då identifiera 50 verkamma mötesplatser för unga hbtqi-personer. Mötesplatserna återfanns i 15 av Sveriges 21 län och i 34 av Sveriges 290 kommuner. Över hälften, 29, av befintliga mötesplatser för unga hbtqi-personer fanns i storstadsområden.

Myndigheten hade då inte identifierat någon mötesplats för unga hbtqi-personer i en landsbygdskommun. Kartläggningen uppdaterades 2021 och visade då en liten ökning av antalet mötesplatser men fortsatt stora brister i den geografiska tillgängligheten. En stor del av Sveriges kommuner och län saknade mötesplatser för unga hbtqi-personer. Kartläggningen visade även att de flesta fysiska mötesplatserna hade behövt ställa om sina verksamheter under covid-19-pandemin (MUCF, 2021).

Under våren 2021 fick MUCF även i uppdrag att fördela ett statsbidrag för insatser som främjar mötesplatser för unga hbtqi-personer (SFS 2021:227). MUCF har fördelat statsbidraget i tre omgångar under åren 2021, 2022 och 2023. År 2021 inkom 18 ansökningar motsvarande 5,9 miljoner, varav 4 beviljades. År 2022 inkom 15 ansökningar motsvarande 6,8 miljoner, varav 4 beviljades. År 2023 inkom 26 ansökningar motsvarande ett totalt belopp av 14 miljoner, varav 3 beviljades. De inkomna ansökningarna har hållit en god kvalitet enligt det poängsättningssystem myndigheten använder.

I juni 2023 fick MUCF det här uppdraget att stärka förutsättningarna att skapa och bibehålla fysiska och digitala mötesplatser för unga hbtqi-personer. I arbetet med uppdraget har MUCF samverkat mellan myndighetens pågående uppdrag som rör unga hbtqi-personer i syfte att skapa en samsyn och öka möjligheten till synergieffekter.

Genomförande och insatser

Under hösten har MUCF samlat in material till en kartläggning genom att genomföra en enkätundersökning och ett antal intervjuer. I en insats som hade de båda avsikterna att dels samla in behov, dels sprida befintlig kunskap arrangerade myndigheten ett öppet webinarium.

Enkätundersökning och intervjustudie

MUCF har under hösten 2023 startat uppdraget med att genomföra en förstudie i syfte att få en uppdaterad och fördjupad lägesbild av mötesplatsernas förutsättningar och behov och för att i nästa steg uppdatera myndighetens tidigare kartläggning av mötesplatserna geografiska spridning och tillgänglighet. Studien baseras på en enkätundersökning och 15 kvalitativa djupintervjuer med företrädare för mötesplatser för unga hbtqi-personer och undersöker särskilt förutsättningar för mötesplatser i landsbygdskommuner och områden med socioekonomiska utmaningar. Intervjuerna har gjorts i form av semi-strukturerade djupintervjuer via webbmöten. De intervjuade har även erbjudits att skicka in kompletterande underlag om sina verksamheter, vilket vissa av dem har gjort.

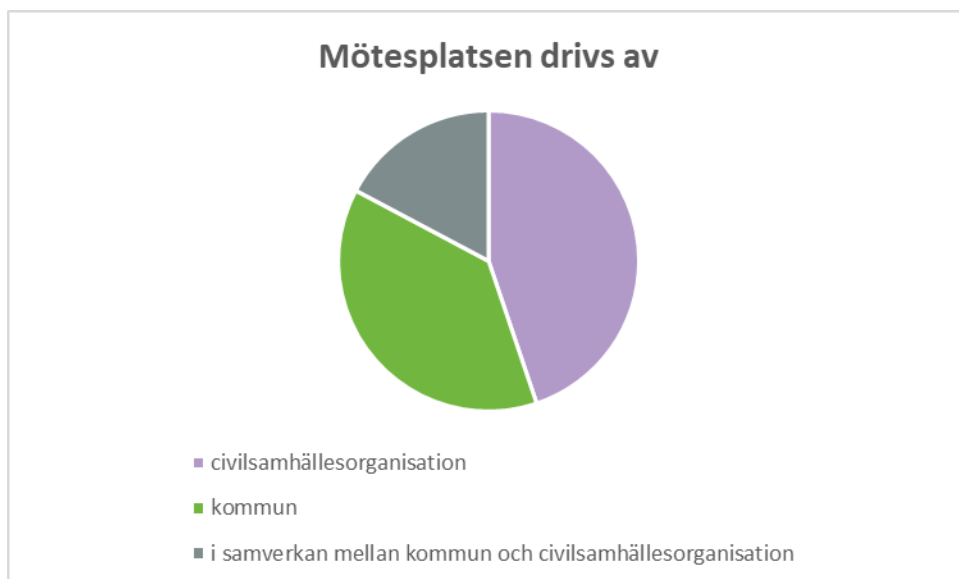
Områden som undersöks är:

- mötesplatsernas drift
- ledarnas kompetens
- verksamhetens kännetecken
- mötesplatsernas målgrupper, inklusive vilka grupper verksamheterna har lättare och svårare att nå (däribland ”minoriteter inom minoriteten”)
- mötesplatsernas förutsättningar
- covid-19-pandemins konsekvenser

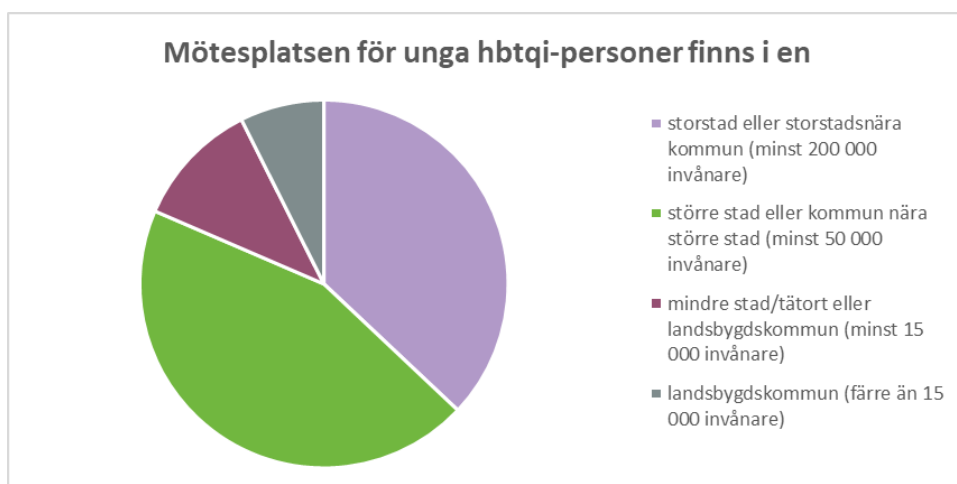
Enkäten skickades till samtliga 65 mötesplatser som MUCF har kännedom om. Av dessa har 27 svarat vilket är en svarsfrekvens på 42 procent. Enkäten mötesplatser baseras på få svar och utgår inte ifrån ett kontrollerat urval. Den bör därför ses som en nulägesbild enbart för de som har besvarat enkäten. Resultaten från enkäten ska därmed inte generaliseras till andra mötesplatser.

Av de totalt 27 mötesplatser som besvarade enkäten drivs 13 av en civilsamhällesorganisation och 11 av en kommun. Ytterligare fem mötesplatser drivs i samverkan mellan kommun och civilsamhällesorganisation. I dessa fall har enkäten i samtliga fall besvarats av civilsamhällesorganisationen.

Huvudman för driften av de mötesplatser som besvarat enkäten.

Den geografiska placeringen av de mötesplatser som besvarat enkäten.

Samtliga mötesplatser som återfinns i en landsbygdskommun eller i områden med socioekonomiska utmaningar tillfrågades om att delta i en intervju. Därutöver har ytterligare mötesplatser som myndigheten fått tips om tillfrågats i syfte att nå 15 intervjuer. Alla utom en av de intervjuade mötesplatserna finns antingen i en landsbygdskommun, i ett område med socioekonomiska utmaningar, eller i ett område som ingår i båda kategorier. Det innebär att de intervjuades röster i rapporten specifikt kommer från dessa kontexter, även om resultatet från enkäten huvudsakligen baseras på erfarenheter från hbtqi-mötesplatser i storstäder och större städer. Även då myndigheten till stora delar finner en samstämmighet i mötesplatsernas svar på förutsättningar och behov så är ett kvalitativt material som inte går att generalisera på samtliga mötesplatser. Däremot ger det en god fingervisning på vilka områden som behöver prioriteras framåt.

Fördelningen bland de intervjuade skiljer sig från enkätens respondenter i organisationsform och geografiskt läge, vilket tydliggörs i tabellen nedan. Det är betydligt vanligare att de intervjuade mötesplatserna finns i landsbygdskommuner alternativt i områden med socioekonomiska utmaningar då studien särskilt beaktat dessa områden. Detta kan vara en förklaring till att resultaten från intervjuerna och enkäten i vissa fall skiljer sig åt.

Fördelning av de mötesplatser som deltagit i intervjuer, efter huvudman och geografi.

Fördelning	Total	Varav offentlig aktör	Varav civilsamhällesorganisation
1) Socioekonomiska utmaningar	3 (varav 2 i storstad)	1 (varav 1 i storstad)	2 (varav 1 i storstad)
2) Landsbygdskommun	6 (varav 2 digitala och nationella)	2	4 (varav 2 digitala och nationella)
Kombination av 1 och 2	5	0	5 (varav 1 digital och nationell)
Övriga	1	1	0
Total	15	4	11

Webbinarium om trygga mötesplatser

I MUCF:s fortsatta kunskapshöjande insatser genomförde myndigheten ett webinarium i december 2023 med fokus på trygga mötesplatser för unga hbtqi-personer. Syftet var att informera om det nya uppdraget, ge en uppdaterad lägesbild, lyfta goda exempel från hbtqi-mötesplatser och samtidigt samla in önskemål och behov kring framtida kompetenshöjande insatser. Genom webinariet ville myndigheten väcka intresse för frågan och dess prioritering ute i landets kommuner och regioner.

Inbjudan gick ut brett till kommuner, regioner och civilsamhällesorganisationer inom ungas fritid bland annat genom myndighetens nyhetsbrev. Webinariet genomfördes i samverkan med MUCF:s uppdrag att utföra insatser för en öppen och inkluderande miljö i skolan för unga hbtqi-personer (Regeringsbeslut KU2016/01669/DISK) och med externa parter från kommuner och civilsamhället som bidrog med goda exempel i arbetet med trygga mötesplatser för unga hbtqi-personer. Totalt 101 deltagare anmälde sig och uppskattningsvis var deltagarantalet något högre då det i flera fall var en personal som anmält sig och sedan samlat personalgruppen att följa sändningen tillsammans. Bland deltagarna fanns fritidsledare, tjänstepersoner och chefer från kommunalförvaltningen. Majoriteten av deltagarna, 75 procent representerade en kommun, 18 procent representerade en civilsamhällesorganisation medan 7 procent svarade "annan aktör". Den geografiska spridningen bland deltagarna var stor, vilket troligtvis blev möjligt genom att mötet var digitalt och kostnadsfritt. Myndigheten kan dock konstatera att kommunpolitiker inte nåddes i någon högre utsträckning vilket bör göras i nästa steg.

På frågan om storleken på området där deltagarna arbetar eller tar beslut över ungdomsverksamheten uppgav 43 procent en mindre stad/ tätort eller landsbygdskommun (minst 15 000 invånare), 36 procent uppgav en större stad eller kommun nära större stad (minst 50 000 invånare), 21 procent uppgav en storstad eller storstadsnära kommun (minst 200 000 invånare). 42 procent av deltagarna deltog för att de är med och driver en mötesplats för unga hbtqi-personer och vill hålla sig á jour på området, 33 procent uppgav att de vill arbeta mer inkluderande med målgruppen i deras ordinarie verksamhet, 16 procent är nyfikna på att starta upp mötesplats för målgruppen och vill lära sig mer, 9 procent svarade "annat".

Innehållet för dagen utgick från de behov som MUCF identifierat i uppdraget, så som uppdaterad kunskap om unga hbtqi-personers hälsa och levnadsvillkor och metoder för att skapa trygga miljöer för unga hbtqi-personer. Den uppdaterade lägesbilden av hbtqi-mötesplatsers förutsättningar och behov, som framkommit av ovan nämnda förstudie, presenterades liksom även resultat från myndighetens rapport **Jag är inte ensam, det finns andra som jag** (MUCF, 2022). Dagen innehöll goda exempel som lyftes från såväl kommuner som civilsamhället och deltagarna fick även en introduktion till metodstöd och de webbutbildningar som myndigheten har tagit fram. Det fanns utrymme att framföra önskemål om fortsatt behov av stöd på området. I den undersökning som genomfördes under webinariet kring organisationernas främsta utmaning i att driva mötesplatserna svarar:

- 36 procent “brist på finansiering”
- 23 procent “utmaningar kring samverkan”

Av resterande 41 procent svarar lika delar “brist på lämpliga lokaler” och “brist på sakkunskap kring hbtqi-verksamhet”.

I utvärderingen av webinariet skrev deltagarna att mötet varit inspirerande, gett en överblick, tillfört viss ny kunskap och gett bekräftelse samt en känsla av gemenskap kring viktiga frågor.

Resultat och analys

I detta avsnitt presenteras resultatet av de tematiska områden som förstudien har undersökt.

Mötesplatsernas drift

Mötesplatserna bedriver vanligen fysisk verksamhet, som ibland kompletteras av digital verksamhet under vissa aktiviteter eller träffar. De som kompletterar den fysiska verksamheten med en digital aktivitet uppger exempelvis att det är till nytta för personer som av olika anledningar har svårt att lämna hemmet för att delta. Intervjuerna visar att det finns ett starkt stöd bland mötesplatserna för att prioritera fysiska mötesplatser framför digitala, både för att den digitala verksamheten uppges vara resurskrävande, för att de unga är mer intresserade av fysisk verksamhet och för att den fysiska verksamheten uppfattas vara mer främjande. Få mötesplatser drivs i samverkan mellan kommun och civilsamhällesorganisationer men de som uppger att de samverkar beskriver under intervjuerna att de generellt sett är nöjda med sin samverkan. Att hitta bra lokaler är en utmaning. Önskemålen är ofta många och specialiserade för att uppfylla alla de krav som de intervjuade anser bör ställas på lokalerna. Drygt hälften av mötesplatserna uppger att deras lokaler är tillgänglighetsanpassade.

Ledarnas kompetens

Ledarnas kompetens skiljer sig åt mellan de mötesplatser som drivs i kommunal regi respektive av en civilsamhällesorganisation. På de kommunalt drivna mötesplatserna som besvarat enkäten, är det vanligtast att personalen är fritidsledare (drygt 80 procent), men det förekommer även att ledarna är utbildade socionomer, psykologer eller har annan relevant högre utbildning.

På de mötesplatser som drivs av civilsamhället är det vanligaste att ledarna är socionomer, psykologer eller har annan relevant högre utbildning, vilket lite mer än 40 procent har. Nästan lika vanligt är att ledarna saknar formell kompetens, det gör nästan 40 procent av ledarna. Enkäten visar också att hbtqi-kompetensen uppges vara hög på mötesplatserna. Över 90 procent av ledarna uppges ha hbtqi-kompetens på både kommunalt och civilsamhällesdrivna mötesplatser.

Bland mötesplatserna som drivs av civilsamhället utgör volontär en stor del av verksamheten. Dessa rekryteras främst på personlig lämplighet och egen levd hbtqi-erfarenhet. De organisationer som har stor tillgång till volontärer, uppger att de gärna väljer volontärer som har en relevant yrkes- eller utbildningsbakgrund, såsom att de läser till eller arbetar som exempelvis lärare, sjuksköterska eller med annat socialt eller kulturellt arbete.

Under några av intervjuerna framkommer det att det på mindre orter kan vara en utmaning att hitta lämpliga volontärer till verksamheten. Mötesplatsernas verksamhet har i dessa fall varit beroende av insatser av volontärer som haft ett stort engagemang men som ibland inte själva mått bra, vilket försvårat volontärernas möjlighet att erbjuda stöd till de unga som besökt verksamheten.

Tillgång till rätt kompetens och kompetensutveckling lyfts som en utmaning under intervjuerna. En del i detta är utmaningen som de civilsamhällesdrivna mötesplatserna beskriver avseende att avsätta resurser för kompetensutveckling av volontärerna. Eftersom det vanligen är stor omsättning på volontärer i verksamheten kan det upplevas som ett slöseri med resurser att erbjuda volontärerna kompetensutveckling. Mötesplatserna beskriver vanligen att de erbjuder en kortare introduktion till volontärerna. De beskriver att den kan innehålla sådant som verksamhetens värdegrund, hur det praktiska arbetet och rutinerna ser ut och i de fall som verksamheten arbetar utifrån en särskild modell, så erbjuds vanligen även en introduktion till modellen. Samtidigt beskriver de att de gärna skulle vilja erbjuda volontärerna ytterligare kompetensutveckling, exempelvis inom ungas utveckling, konflikthantering och NVC (non violent communication), men att de saknar resurser för att kunna genomföra dessa insatser.

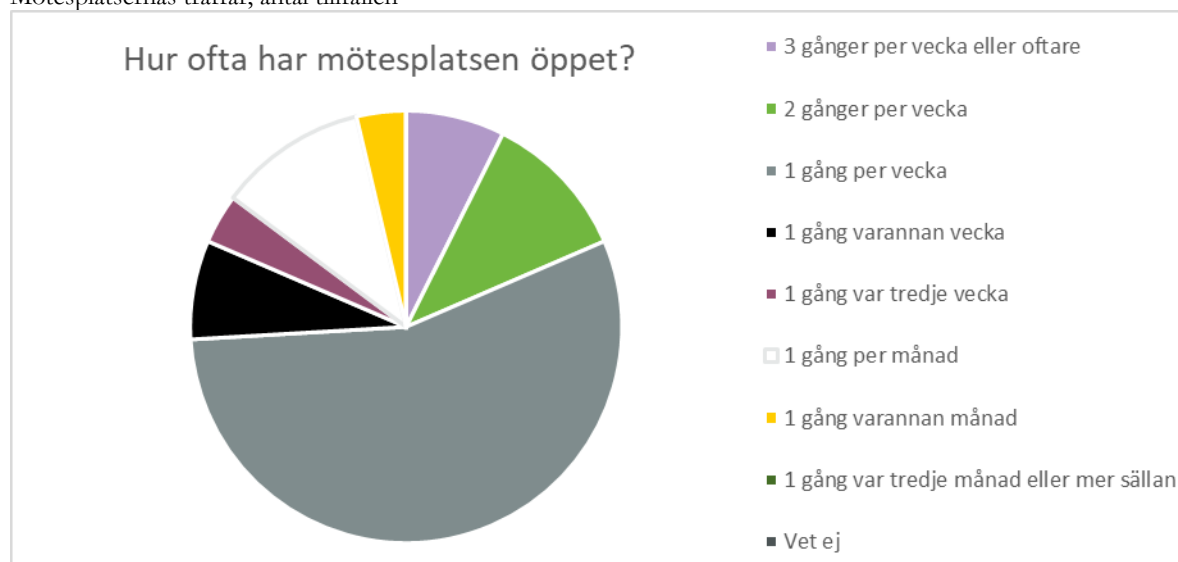
Mötesplatserna har olika ingångar till hur de hanterar ungas vilja till samtal om psykisk ohälsa och dåligt mående. Medan vissa tar dessa samtal och ser det som en viktig del i verksamheten, anser andra att det faller utanför verksamhetens roll. De senare ser det som en självklar del av uppdraget att fokusera på de hälsofrämjande delarna och hänvisa unga med större behov till andra yrkesgrupper.

Verksamhetens kännetecken

Majoriteten av mötesplatserna har öppet en gång per vecka. Övriga har en relativt jämn spridning på mellan tre träffar i veckan och en gång varannan månad. Träffarna är vanligen relativt organiserade och strukturerade och deltagarna involveras i ganska stor utsträckning i utformningen av aktiviteterna.

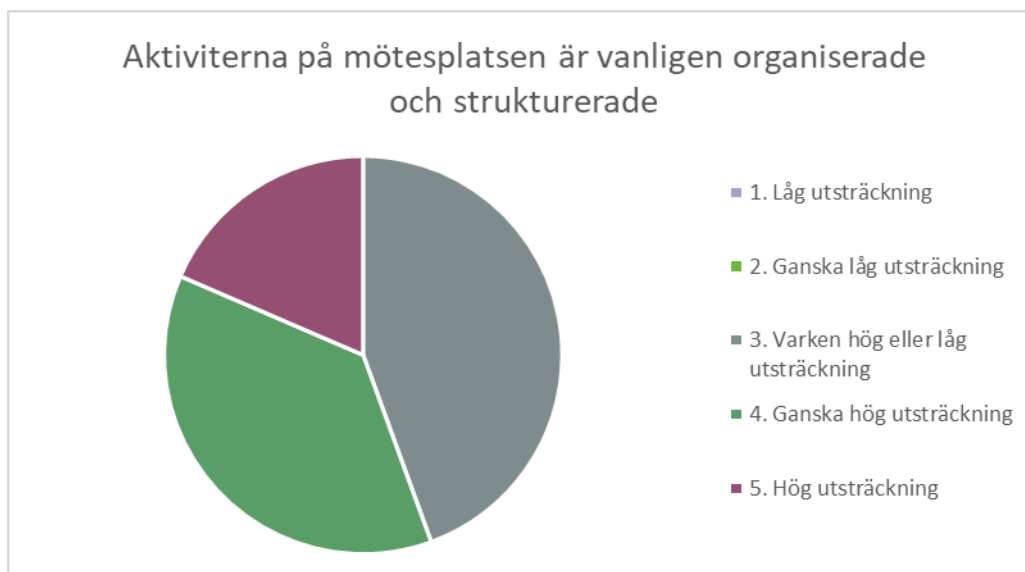
Under träffarna läggs stort fokus på att skapa gemenskap och en trygg, tillåtande miljö. Ett vanligt format är att delar av träffen har en tydlig struktur, som återkommer vid varje träff, vilket kombineras med friare umgänge under andra delar av kvällen. Mötesplatserna har ofta en gemensam samling i början av kvällen, där sådant som pronomenrunda och mötesplatsens spelregler tas upp. Vissa kombinerar detta med exempelvis en frågelåda eller gemensam diskussion på ett tema och en introduktion till vad som händer under kvällen. Under de friare delarna av träffen är det vanligt att deltagarna gör sådant som att pyssla, måla, baka, handarbete, spela, se på film, lyssna på musik eller umgås utan planerad aktivitet.

Mötesplatsernas träffar, antal tillfällen

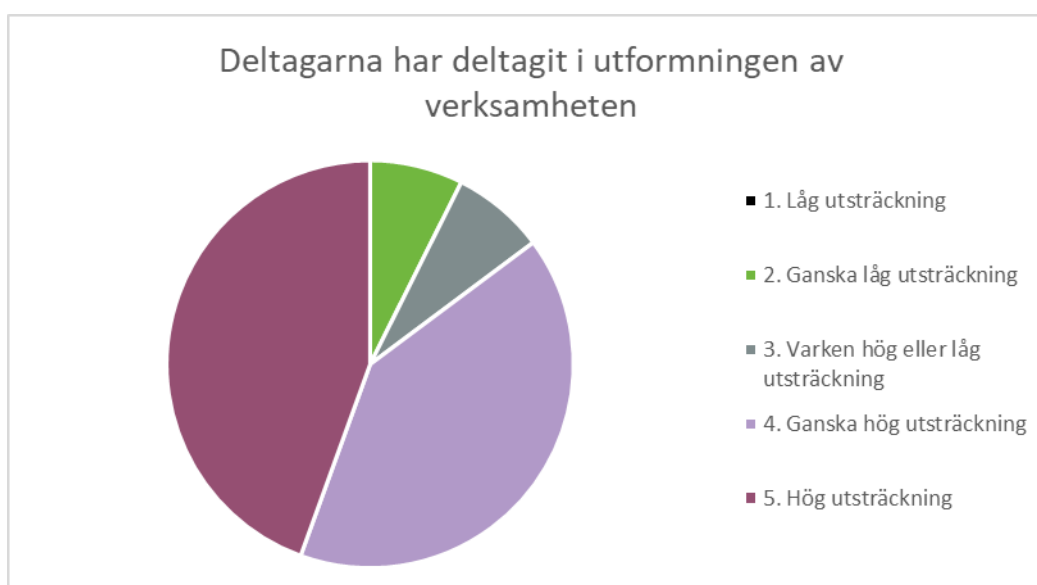
Det vanligaste är att de mötesplatser som svarat på enkäten har öppet en gång per vecka, det har lite mer än hälften av mötesplatserna. Därutöver finns det en relativt jämn spridning bland de resterande mötesplatserna på mellan tre träffar i veckan och en gång varannan månad, där en till tre mötesplatser uppger vart och ett av svarsalternativen. Ingen av de mötesplatser som besvarat enkäten uppger att de träffas en gång var tredje månad eller mer sällan, eller att de inte vet hur ofta de har öppet.

Struktur och organisering av mötesplatsernas aktiviteter.

Enkäten visar att träffarna vanligen är relativt strukturerade. Mötesplatserna uppger till ungefär lika stora delar att deras aktiviteter vanligen är organiserade och strukturerade i ganska hög utsträckning (knappt 40 procent) som att de är detta varken i hög eller i låg utsträckning (drygt 40 procent). Återstoden (knappt 20 procent) uppger att aktiviteterna i hög utsträckning är organiserade och strukturerade. Inga mötesplatser uppger att deras aktiviteter är organiserade och strukturerade i lägre utsträckning än så.

De ungas deltagande i utformningen av mötesplatsernas verksamhet.

Mötesplatserna har tillfrågats om i vilken utsträckning deltagarna har deltagit i utformningen av verksamheten. Resultaten visar att mötesplatserna i stor utsträckning involverar deltagarna i detta. I de allra flesta fallen uppger mötesplatserna att deltagarna har deltagit i utformningen i hög utsträckning (drygt 40 procent) eller i ganska hög utsträckning (drygt 40 procent). Mindre än 20 procent av mötesplatserna uppger ett lägre deltagande än så.

Mötesplatsernas målgrupper

I studien framkommer det att det är ungefär lika vanligt att mötesplatserna är öppna enbart för hbtqi-personer som för både hbtqi-personer och allierade. Målgruppen skiftar något i ålder, men det är vanligt att mötesplatserna är öppna för deltagare från 11 eller 12 år och upp till 18, 19, 20 eller 21 år. Det förekommer även mötesplatser som är öppna för personer upp till 25 eller 30 år, alternativt att en övre åldersgräns saknas.

Intervjuerna visar också att det är mycket vanligt att mötesplatserna gör undantag från sina åldersgränser, både uppåt och nedåt. Det förekommer även att de intervjuade mötesplatserna har uttalade målgrupper som utgör minoriteter i minoriteten, såsom personer som rasifieras eller personer med transerfarenhet. Även på mötesplatser som vanligen är öppna för hela hbtqi-gruppen förekommer det att de ibland riktar vissa träffar just mot unga som rasifieras eller transpersoner.

Mötesplatserna har relativt god överblick över vilka grupper inom hbtqi-gruppen de når med verksamheten och vilka som är svårare att nå. De vanligaste deltagarna på mötesplatserna är i högstadies- och gymnasieåldern. De är personer utan fysiska funktionsnedsättningar som inte rasifieras av omgivningen, vanligen cis-tjejer och transkillar samt icke-binära. Många av deltagarna har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Grupper som är svårare att nå uppges vara personer som rasifieras, cis-killar, personer med andra funktionsnedsättningar än neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och i flera fall transtjejer.

I intervjuerna framkommer det att även hbtqi-gruppen har egna normer och föreställningar om vilka som ingår i hbtqi-spektrat och vilka som inte gör det. Sådana normer kan bidra till att skapa gemenskap och en inkluderande känsla bland deltagarna på mötesplatserna, men intervjuerna visar att det förekommer att ledare på mötesplatserna reflekterar över om dessa normer samtidigt bidrar till att andra personer som inte identifierar sig med dessa normer, stöts bort och känner att de inte passar in i mötesplatsernas verksamhet.

Det förekommer också att de intervjuade ser behovet av hbtqi-mötesplatser i relation till en utbredd ensamhet, där det finns ett stort behov av mötesplatser med små, trygga grupper, där unga kan få delta på sina egna villkor och förutsättningar. De upplever att ensamheten, snarare än hbtqi-identiteten är den grundläggande drivkraften för många av deltagarna i verksamheten. En intervjuperson förklarar att den utbredda ensamheten blivit mer synlig efter covid-19-pandemin och menar att den har en "hbtqi-stämpel":

”Vi såg inte det före, men nu efter covid, ser vi att vi fångar upp personer som är lite vilsna. Samhället kan inte fånga upp dem på de sätt som de behöver. De har behov av mötesplatser som är stängda och som skapar trygghet. De behöver detta och det finns inte i någon annan del av [den öppna fritids-] verksamheten eller i samhället. Det finns en ensamhet där ute som är abnorm, som vi inte ser, och ensamheten har en hbtqi-stämpel.”

Intervjuerna visar även att det finns ett stort behov av mötesplatser med små, trygga grupper, även för andra grupper av unga än enbart unga hbtqi-personer. Ledare beskriver att det finns en utbredd ensamhet bland flera olika grupper av unga, som behöver små, trygga sammanhang där de kan delta på sina egna villkor och efter egna förutsättningar. Grupper som särskilt nämns är unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och unga som är ensamma.

Mötesplatsernas förutsättningar och behov av stöd

Personal på kommunalt drivna mötesplatser beskriver till största del att de har relativt goda förutsättningar för verksamheten. Att hitta lämpliga lokaler uppfattas vara den största utmaningen och mindre än hälften av mötesplatserna i offentlig regi uppger att de har behov av stöd från nationell nivå. I enkäten ombeds de svarande från de kommunala mötesplatserna att utveckla vilket stöd de behöver. Svaren visar att sådant som efterfrågas är exempelvis tips på samverkan och stöd i utformningen av mötesplatsen och dess innehåll. En anställd på en kommunal mötesplats önskar stöd från sina politiker för att utöka mötesplatsverksamheten, främst riktat mot äldre unga. En annan anställd beskriver utmaningar i att nå ut till fler unga, vilket upplevs vara svårt när de har begränsat med personal. En svarande önskar finansiellt stöd för att göra större aktiviteter och utflykter, exempelvis för att träffa unga i andra, större kommuner. Ytterligare en svarande önskar generellt fler mötesplatser i det egna länet och en beskriver specifikt att de önskar tips och idéer på workshops, artister och liknande till de större hbtqi-kvällarna.

De önskemål som framkommer i enkäten liknar till stora delar de behov och önskemål som framkommer under intervjuerna med personal på mötesplatserna. De intervjuade uttrycker behov av stöd i syfte att öka kunskapen generellt inom kommunen om hbtqi och unga hbtqi-personers behov. Det relateras såväl till att öka förståelsen hos politiker och chefer, som att öka kunskapen, stödet och förmågan att hantera mobbning och anpassningar efter unga hbtqi-personers behov i de kommunala verksamheter som möter dem, där skolan särskilt nämns. Andra önskemål har främst med de egna mötesplatserna att göra, såsom stöd till metod- och kompetensutveckling på hbtqi-mötesplatserna, gärna med fokus på nätverk, kollegialt utbyte och lärande med andra mötesplatser.

Det är ovanligt att personalen på de kommunalt drivna mötesplatserna uppger att de planerar att starta ytterligare en hbtqi-mötesplats. I stället anser de över lag att det är bättre att satsa resurserna på att utveckla de hbtqi-mötesplatser som redan finns, exempelvis genom mer generösa öppettider, utveckling av verksamheten och de metoder som den vilar på, samt fortbildning, nätverk och kollegiala utbyten med andra hbtqi-mötesplatser. De intervjuade lyfter även att det stöd som önskas inte enbart ska fokusera på att säkra en grundkunskap, utan även vidareutveckla personal och mötesplatser som kommit långt.

För de mötesplatser som drivs av civilsamhället är finansieringen och beroendet av projektmedel den största utmaningen, såväl med avseende på att bibehålla som att utöka verksamheten. Ett mindre antal intervjuade nämner även att det kan vara utmanande att hitta lämpliga lokaler och att skapa tillräckligt attraktivt innehåll och aktiviteter på mötesplatsen som lockar deltagare, att säkra kompetensen och att lyckas nå ut med information om att mötesplatsen finns. Ambitionen att starta nya mötesplatser är låg, fokus för de intervjuade är att lyckas bibehålla den nuvarande mötesplatsen.

I intervjuerna med personal på mötesplatserna uttrycks även önskemål om att kunna ersätta volontärer med anställd personal och ökade möjligheter att kompetensutveckla ledarna på mötesplatsen. Andra önskemål är stöd till nätverkande och utbyten med andra mötesplatser, såväl för ledarna som för deltagarna. De intervjuade uttrycker även önskemål om att MUCF ska ta ansvar för uppbyggnad, förvaltning och processledning av nätverk för att underlätta och bygga upp samarbete och lärande mellan mötesplatser.

Konsekvenser av covid-19-pandemin

Mötesplatserna beskriver generellt att de klarade covid-19-pandemin bra. Enkäten visar att det vanligaste var att mötesplatsernas verksamhet minskade i omfattning under pandemin. Det beskriver mer än hälften av de civilsamhällesdrivna mötesplatserna och lite mer än en tredjedel av de kommunalt drivna mötesplatserna. I kommunerna var det lika vanligt att helt stänga verksamheten under pandemin, vilket en tredjedel gjorde, medan de civilsamhällesdrivna mötesplatserna gjorde det i en fjärdedel av fallen. På nästan var femte kommunalt driven mötesplats och lite mer än var tionde civilsamhällesdriven mötesplats förblev omfattningen av verksamheten oförändrad under pandemin och återstoden (färre än var femte kommunalt driven respektive färre än var tionde civilsamhällesdriven mötesplats) uppger att de inte vet om eller hur verksamheten förändrades under pandemin.

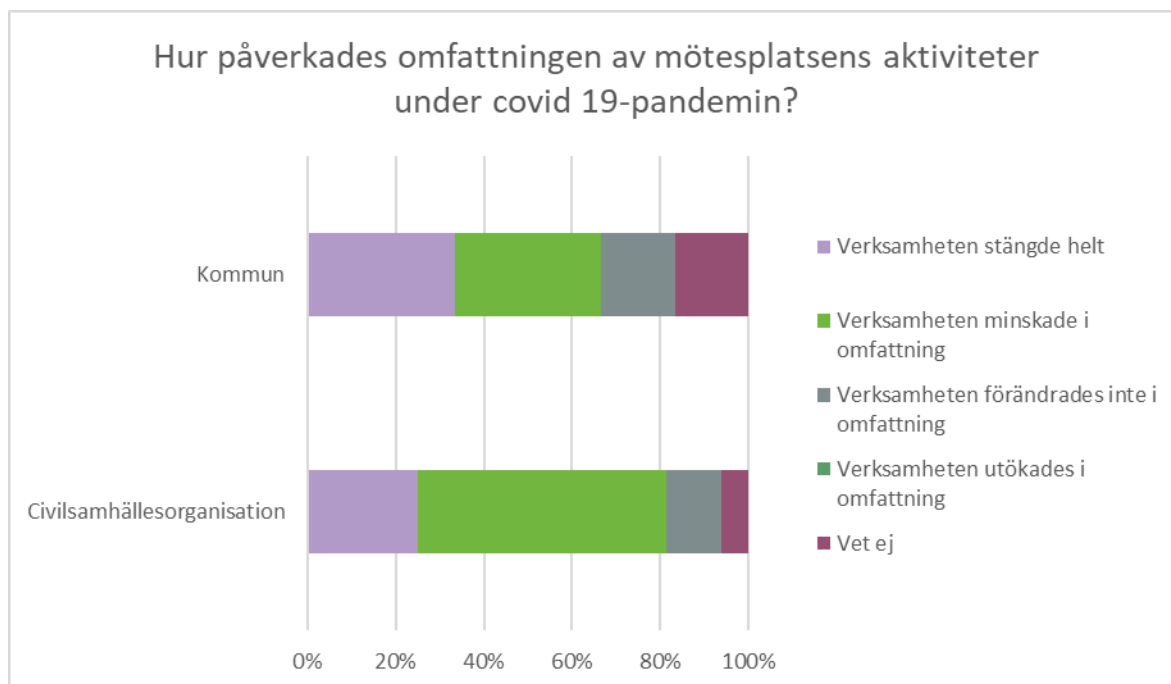
Intervjuerna utvecklar resonemangen. Flera av de intervjuade mötesplatserna startade sin verksamhet först efter pandemin. Men bland de som hade en pågående verksamhet redan innan pandemin, var det vanligt att de ställde om verksamheten från en fysisk verksamhet, till en verksamhet som främst skedde digitalt under pandemin. Vissa mötesplatser kombinerade även den digitala verksamheten med fysiska aktiviteter utomhus och/eller fysiska aktiviteter med begränsat deltagarantal och föranmälan. Generellt uppger de intervjuade att det var ganska enkelt att ställa om verksamheten. De hade en god digital förmåga och kunde agera snabbt och konkret för att ställa om och erbjuda verksamheten i digitala format, exempelvis via Zoom och Discord.

Det förekommer verksamheter som menar att pandemin var positiv, genom att den gav en anledning att enas och kraftsamla i verksamheten. Samtidigt beskriver andra mötesplatser att luften gick ur dem och att verksamheten nästan upphörde under pandemin. På en mötesplats, där verksamheten omväxlande upphörde och bedrevs på en låg nivå under pandemin, uttrycker den intervjuade sina erfarenheter så här:

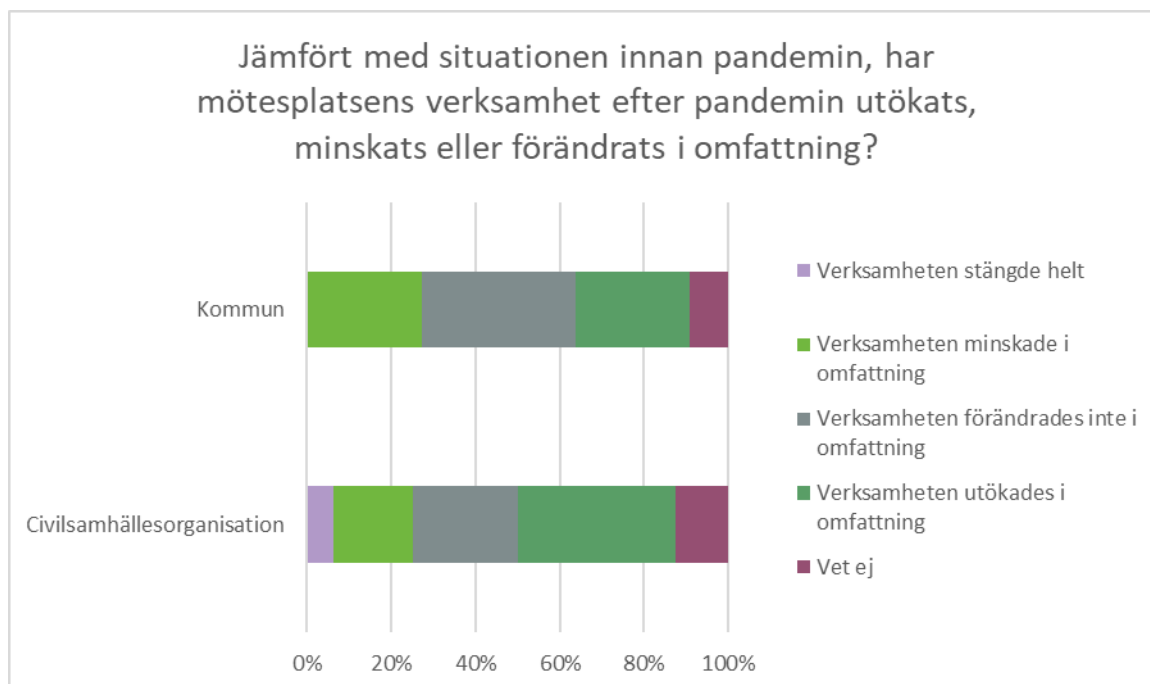
”Vi tappade alla, både alla unga och alla kvällsledare. Inga unga finns kvar sedan dess. [...] Jag skulle säga att den gruppen som drabbades mest, var de som var ensamma redan innan pandemin. De som inte hade andra aktiviteter eller andra vänner.”

Samtidigt som erfarenheterna av pandemin skiljer sig åt, beskriver de flesta mötesplatserna att det gick relativt bra att ställa om verksamheten och att de så långt det var möjligt fortsatte med ett liknande format på verksamheten som innan pandemin. De nämner sådant som att de brukade fika och pyssla framför datorn, göra quiz och kolla på film ihop och prata om de teman som filmen handlade om. De beskriver även aktiviteter som att spela tillsammans, chatta, dela tips och umgås i olika digitala forum. Mötesplatserna nämner även att den digitala verksamheten under pandemin var bra för vissa av deltagarna, som genom den digitala verksamheten kunde delta på ett sätt som de inte kunnat tidigare. Det förekommer även att mötesplatser samverkade med varandra under pandemin, för att erbjuda en gemensam digital verksamhet, eller för att bättre lyckas bemanna den digitala verksamheten.

Hur pandemin påverkade omfattningen av mötesplatsernas aktiviteter, efter omfattning

Hur mötesplatsens verksamhet har ändrats efter pandemin, jämfört med situationen innan pandemin, efter omfattning

Jämfört med situationen innan pandemin är det vanligast bland de kommunalt drivna mötesplatserna att verksamheten inte har förändrats i omfattning, vilket drygt en tredjedel uppger. På de kommunalt drivna mötesplatserna är det därefter lika vanligt att verksamheten har ökat som minskat i omfattning efter pandemin, vilket lite mer än en fjärdedel av mötesplatserna uppger. Knappt var femte mötesplats uppger att de inte vet om eller hur verksamheten har förändrats jämfört med situationen innan pandemin. Ingen uppger att de helt har stängt mötesplatsen efter pandemin.

Bland de civilsamhällesdrivna mötesplatserna är det vanligast att de har utökat verksamheten efter pandemin. Det uppger nästan 40 procent av de civilsamhällesdrivna mötesplatserna. 25 procent uppger att verksamheten inte har ändrat omfattning och knappt var femte att verksamhetens omfattning har minskat. Färre än 10 procent uppger att verksamheten har stängt helt efter pandemin och lite mer än 10 procent vet inte om eller hur verksamhetens omfattning har förändrats jämfört med situationen innan pandemin.

Under intervjuerna beskriver mötesplatserna att de visserligen hade god förmåga att ställa om till digital verksamhet, men att det var krävande och tog mycket tid i anspråk. Det förekommer att de intervjuade beskriver hur krävande det varit att bevaka chattar och vara redo att hantera konflikter och reda ut problem dygnet runt. Det var inte möjligt att upprätthålla den bemanning som behövdes dygnet runt, även i de fall när mötesplatser samverkade och samarbetade med varandra för att kunna ha en så omfattande och välbemannad digital verksamhet som möjligt.

En del av de intervjuade beskriver också att många besökare som kommit till verksamheten tidigare, föll bort under pandemin. De kom heller inte tillbaka när pandemin var över. Den erfarenheten ligger nära andra mötesplatser, som beskriver att deltagandet förändrades under pandemin och att de grupper som besöker mötesplatserna nu skiljer sig från de grupper som besökte dem tidigare. Vissa funderar på vad förändringen beror på. Andra menar att anledningen nog är att deltagarna blivit äldre och lämnat verksamheten av det skälet. De menar att pandemin kanske skyndade på förloppet, men att det i en verksamhet som vänder sig till unga finns en kontinuerlig och naturlig förändring i vilka som besöker verksamheten och att många av denna anledning enbart besöker verksamheten under några få år, innan de känner sig ”för gamla” för verksamheten och hittar andra sammanhang.

De intervjuade har svårt att peka på någon grupp som särskilt drabbades av att mötesplatsernas verksamhet förändrades under pandemin. Vissa uppger att personer i socioekonomiskt utsatta positioner drabbades, för att de hade större behov av mötesplatser än andra unga. Samtidigt lyfter flera att andra grupper samtidigt gynnades av det digitala formatet, däribland unga som bor långt från mötesplatserna och unga som av olika anledningar har svårt att lämna hemmet. De menar att pandemin gjorde det möjligt för dessa unga att för första gången att delta i mötesplatsens verksamhet.

Mötesplatser i områden med socioekonomiska utmaningar och landsbygdskommuner

Alla utom en av de intervjuade mötesplatserna finns antingen i en landsbygdskommun, i ett område med socioekonomiska utmaningar, eller bägge delarna. Det innebär att de intervjuades röster i rapporten specifikt kommer från dessa kontexter, även om resultatet från enkäten huvudsakligen baseras på erfarenheter från hbtqi-mötesplatser i storstäder och större städer.

I områden med socioekonomiska utmaningar beskriver mötesplatserna att det kan vara svårt att nå potentiella deltagare och få unga hbtqi-personer att hitta till verksamheterna. Mötesplatserna har i många fall arbetat och reflekterat en hel del över detta, arbetat med representation bland ledarna och hur de kan lyckas med att få de unga i området att känna sig välkomna och inkluderade i hbtqi-mötesplatsernas verksamhet. De beskriver att de arbetar med representation i personalgruppen och bland volontärerna och att de särskilt tänker på detta när de rekryterar nya ledare till verksamheten. Detta till trots upplevs det vara en utmaning att nå unga hbtqi-personer som rasifieras, det vill säga tillskrivs egenskaper och beteenden utifrån föreställningar om hudfärg, etnicitet, religion, språk eller nationalitet.

Mötesplatserna i områden med socioekonomiska utmaningar beskriver även att deras deltagare oftare har svårt att vara öppna i hemmet och i sitt övriga liv än deltagare på andra mötesplatser och att det därför är ännu viktigare att värna säkerheten och tryggheten för deltagarna.

På hbtqi-mötesplatser i landsbygdskommuner poängterar de intervjuade att det är viktigt att mötesplatsen finns vid en kollektivtrafikstation i områdets centralort så att unga som bor utanför lätt ska kunna ta sig

dit och hem. Det går hand i hand med att även de mötesplatser som finns i landsbygdskommuner, är lokaliserade i en centralort. Att mötesplatserna finns i centralorten, gör samtidigt att de unga är beroende av att det finns mer än en kollektivtrafikförbindelse hem efter skolan, för att de ska kunna delta på mötesplatsen, och så är inte fallet för alla unga i landsbygder. Mötesplatser med huvudsakligen digital verksamhet kan vara särskilt betydelsefulla för unga som bor så långt från närmaste fysiska mötesplats, eller med så få kollektivtrafikförbindelser, att det blir svårt eller omöjligt för dem att delta i annat än digital verksamhet.

Slutsatser

Syftet med årets insatser i uppdraget var att få en uppdaterad lägesbild som fördjupar myndighetens tidigare kartläggning av mötesplatser för unga hbtqi-personer med ett särskilt fokus på villkor i landsbygdskommuner och områden med socioekonomiska utmaningar. Ytterligare en ambition var att nå ut brett med en kunskapshöjande insats till beslutsfattare och tjänstepersoner inom ungas fritid på kommunal nivå från såväl offentlig verksamhet som från civilsamhällets organisationer.

Förstudien visar att det, för att stödja och stärka hbtqi-mötesplatserna och i sin tur deras förutsättningar att arbeta stärkande och hälsofrämjande med unga hbtqi-personer, finns några områden som särskilt kan fokuseras för stöd ifrån den nationella nivån:

- Både kommunalt och civilsamhällesdrivna mötesplatser uttrycker ett behov av kollegialt lärande och nätverk med andra mötesplatser. Genom att bygga upp och förvalta ett nationellt nätverk för hbtqi-mötesplatser, kan MUCF skapa en plattform för kontinuerligt stöd, fortbildning, samverkan och gemensam kunskapsuppbyggnad för hbtqi-mötesplatser.
- Studien ger indikationer på att normer och föreställningar om hbtqi-personer och vad som karaktäriserar denna grupp, påverkar vilka grupper som känner sig inkluderade och som att de passar in på hbtqi-mötesplatserna. I de fall där sådana normer är påtagliga, kan det påverka vilka grupper under hbtqi-paraplyet som känner att mötesplatsernas verksamhet är något för dem och vilka som inte gör det. Det kan handla såväl om grupper som räknas till ”minoriteter inom minoriteten” som andra grupper av hbtqi-personer, som av olika skäl inte känner att de passar in på mötesplatserna. I ett arbete med metodutveckling bör en del vara inriktad på olika sätt att stödja verksamhetens ledare och deltagare att bredda och öppna upp sina egna normer och föreställningar om hbtqi-personer och de olika grupper som inryms under hbtqi-paraplyet.
- Finansiering är den största utmaningen för de hbtqi-mötesplatser som drivs av civilsamhället. För att säkra deras överlevnad över tid, finns det anledning att överväga mer långsiktiga finansieringslösningar. Mötesplatserna ser svårigheter med att över tid vara beroende av projektmedel för sin verksamhet och i likhet med stora delar av civilsamhället föredrar de en finansiering som har större likheter med verksamhets- eller organisationsbidrag. Mötesplatsernas verksamhet bedrivs huvudsakligen på lokal nivå. För att säkra en långsiktig finansiering för hbtqi-mötesplatserna är det värdefullt att utveckla såväl deras samverkan med kommunerna som att främja kommunernas kännedom om och vilja att finansiera mötesplatsernas fortlöpande verksamhet. I detta kan MUCF ta en roll, genom att i samverkan med kommuner bidra till att hitta fungerande modeller för samverkan och finansiering av hbtqi-mötesplatser, som är hållbara över tid.
- Intervjuerna med mötesplatser pekar på att det sedan covid-19-pandemin finns en utbredd ensamhet bland unga, såväl unga hbtqi-personer som andra grupper av unga. Behovet av små, trygga och ledarledda grupper där unga kan delta efter sina egna behov och förutsättningar beskrivs av vissa av de intervjuade som stort. Grupper som särskilt nämns är unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Baserat på denna studie är det svårt att säga hur omfattande behovet är, likväl som om det är ett behov isolerat till vissa platser, eller ett mer frekvent förekommande behov. Resultaten ger ändå anledning att undersöka om det finns förbisedda grupper i behov av stöd, som de öppna fritidsverksamheterna idag saknar förutsättningar och beredskap att möta. Likväl som hur ett adekvat stöd till dessa grupper i så fall kan och bör se ut. MUCF kan ta en roll i att utveckla och fördjupa kunskapen om detta samt synliggöra och sprida resultaten av en sådan undersökning.

Myndighetens förslag till fortsatta insatser

Fortsatt uppdrag att stödja insatser som främjar mötesplatser för unga hbtqi-personer

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor föreslår att

- MUCF får som instruktionsbunden uppgift att arbeta med att stärka förutsättningarna att skapa och bibehålla fysiska och digitala mötesplatser för unga hbtqi-personer genom kompetensutvecklingsinsatser för aktörer på kommunal nivå. Arbetet bör finansieras genom en permanent ökning av utgiftsområde 17, anslag 12:1 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor med 2 miljoner kronor.

MUCF har tidigare konstaterat att tillgången till trygga mötesplatser är avgörande för att skapa förutsättningar för en meningsfull och utvecklande fritid för unga hbtqi-personer. Unga hbtqi-personer beskriver att tillgången till trygga rum på fritiden, där de får uppleva gemenskap, ger dem möjlighet att pausa från majoritetssamhällets normer och den minoritetsstress dessa normer skapar. MUCF:s tidigare kartläggningar visar emellertid att tillgången till hbtqi-mötesplatser är begränsad i stora delar av landet och att många unga hbtqi-personer helt saknar tillgång till trygga sammanhang.

Civilsamhället tar ett stort ansvar för unga hbtqi-personers tillgång till meningsfulla fritidsaktiviteter. Samtidigt är civilsamhällets förutsättningar att driva mötesplatser ofta begränsade av bristande resurser, vilket gör att kontinuitet och långsiktighet i verksamheten är en utmaning. Kompetensutveckling för anställda beskrivs återkommande som en utmaning oavsett om det är en kommun eller en aktör i civilsamhället som bedriver mötesplatsen. I denna rapport framkommer det även att mötesplatser i landsbygdskommuner stöter på svårigheter med att hitta lämpliga volontärer till verksamheten, vilket på sikt riskerar att påverka utbudet av mötesplatser på mindre orter.

Ett resultat i myndighetens tidigare undersökningar är att det finns grupper av hbtqi-unga som möter särskilda hinder på sin fritid, och som i än mindre utsträckning upplever tillgång till meningsfulla och utvecklande fritidsaktiviteter. Dessa grupper är unga hbtqi-personer på landsbygden och unga i socioekonomisk utsatthet, unga med fysiska funktionsnedsättningar och unga med utlandsfödda föräldrar. Resultatet återses i intervjustudien som genomförts inom ramen för detta uppdrag, där det uttrycks ett behov av stöd i att utveckla inkluderande mötesplatser och att nå underrepresenterade grupper inom gruppen.

För att skapa fungerande och stärkande mötesplatser behöver det säkerställas att det vid sidan av tillräckliga ekonomiska resurser, finns särskild kompetens hos ansvariga vuxna, att inga unga i verksamheten utsätts för kränkande bemötande och att alla unga, oavsett individuella förutsättningar, inkluderas i aktiviteter och gemenskaper. Genom långsiktighet i uppdraget kan MUCF tillhandahålla en plattform för kontinuerlig kompetensutveckling, fortbildning, samverkan och gemensam kunskapsupbyggnad för hbtqi-mötesplatser. En kontinuerlig kontakt med kommuner som saknar mötesplatser samt med aktörer som driver mötesplatser skulle även underlätta för myndigheten att hålla sig uppdaterad om förutsättningar, utmaningar och behov, vilket skulle möjliggöra ett än mer behovsorienterat arbete.

Om en bred och långsiktig satsning inte genomförs så ökar risken för att unga hbtqi-personer utsätts för kränkningar i samhället, och att deras otrygghet därmed ökar. Om uppdraget inte genomförs så riskerar även måluppfyllelsen för regeringens arbete för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter att försvagas.

Statsbidrag för insatser som främjar mötesplatser för unga hbtqi-personer

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor föreslår att

- MUCF ges ett fortsatt uppdrag att fördela statsbidrag för att stimulera utvecklingen av fler mötesplatser. Bidraget bör omfatta aktörer inom offentlig sektor som söker i samverkan med civilsamhället.

MUCF har i tidigare rapporter uppmärksammat att de största hindren för driften av mötesplatser för unga hbtqi-personer är bristande ekonomiska och personella resurser. I undersökningen som genomförts inom ramen för detta uppdrag lyfts finansiering fortsatt fram som civilsamhällets främsta utmaning i driften av mötesplatser. Civilsamhällesaktörer upplever även vissa svårigheter med att hitta lämpliga volontärer till mötesplatser på mindre orter, vilket riskerar att påverka såväl tillgången till mötesplatser som förutsättningarna att tillhandahålla en kvalitativ och hållbar verksamhet på dessa orter.

Regeringen beslutade under våren 2021 om ett nytt statsbidrag för insatser som främjar mötesplatser. Bidraget har en betydelse för huvudmän som ska genomföra strukturella förändringar som krävs för att nå de unga som mest behöver det. Utifrån MUCF:s samlade kunskap ser myndigheten dock ett behov av att bidraget utökas för att bättre svara mot de behov som myndigheten har identifierat. Myndigheten bedömer även att det är av vikt att offentlig sektor omfattas av bidraget för att förbättra den geografiska tillgängligheten av mötesplatser. Detta då offentlig sektor på mindre orter och i områden med socioekonomiska utmaningar har tillgång till resurser som civilsamhället på dessa platser i vissa fall saknar, och som är viktiga förutsättningar för en långsiktig och kvalitativ verksamhet. Det behöver dock säkerställas att organisationernas möjlighet att ta del av bidraget inte försvagas i och med detta.

Ett statsbidrag för insatser som främjar mötesplatser för unga hbtqi-personer skulle kunna innebära att

- nya mötesplatser för unga hbtqi-personer startar upp, särskilt på orter och i geografiska områden där det inte redan finns en mötesplats för målgruppen
- redan befintliga mötesplatser för målgruppen stärks
- samverkan mellan det civila samhället och det offentliga som vill utveckla en befintlig eller starta en ny mötesplats uppmuntras och stärks

Bidraget kan med fördel uppmuntra en förlängning för redan beviljade mötesplatser som redovisat sitt uppstartsår enligt direktiven. Detta med hänsyn till att det tar tid att bygga upp och förvalta mötesplatser där förtroende och tillit är viktigt för själva mötesplatsen.

Syftet med statsbidraget är att säkerställa att unga hbtqi-personer, oberoende av ort och ålder, ska ha möjlighet att delta i stärkande, trygga och tillgängliga fritidsaktiviteter som leds av kompetent personal. Kostnaderna uppskattas till 12 miljoner kronor årligen.

Referenslista

Arbetsmarknadsdepartementet, (2014). **En strategi för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck.**

<https://regeringen.se/informationsmaterial/2014/01/en-strategi-for-lika-rattigheter-och-mojligheter-oavsett-sexuell-laggnig-konsidentitet-eller-konsuttryck/>

Arbetsmarknadsdepartementet, (2021). **Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter.** <https://regeringen.se/informationsmaterial/2021/01/handlingsplan-for-hbtqi-personers-lika-rattigheter-och-mojligheter/>

MUCF (2021). **Uppdrag att stärka förutsättningarna att skapa mötesplatser för unga hbtqi-personer.** Delrapport 2. Växjö. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

MUCF, (2022). **Uppdrag att stärka förutsättningarna att skapa mötesplatser för unga hbtqi-personer.** Slutrapport. Växjö. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

MUCF, (2022). **”Jag är inte ensam, det finns andra som jag”: unga hbtqi-personers levnadsvillkor.** Växjö. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Regeringsbeslut A2019/01404/MRB. **Uppdrag till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor att stärka förutsättningarna att skapa mötesplatser för unga hbtqi-personer.** <https://regeringen.se/>

Regeringsbeslut A2023/00889. **Uppdrag till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor att stärka förutsättningarna att skapa och bibehålla mötesplatser för unga hbtqi-personer.** <https://regeringen.se/>

Regeringsbeslut KU2016/01669/DISK. **Uppdrag till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor att genomföra insatser för en öppen och inkluderande miljö i skolan för unga hbtqi-personer.** <https://regeringen.se/>

SFS (2021:227) Förordning om statsbidrag för insatser som främjar mötesplatser för unga hbtqi-personer

Skr. 2020/21:105. **Ungdomspolitisk skrivelse.** Kulturdepartementet.

Ungdomsstyrelsen (2010). **Hon, Hen, Han – en analys av hälsosituationen för homosexuella och bisexuella ungdomar samt för unga transpersoner.** Stockholm: Ungdomsstyrelsen.